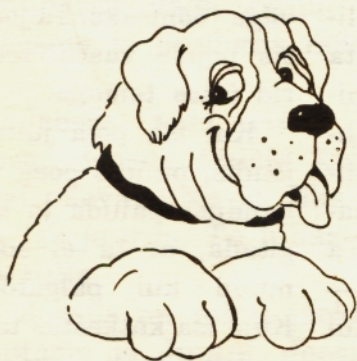

Nr. 21 ● 1993

Kus on lapse koht? Lapse koht on kodus. Kus on koera koht? Koera koht on keti otsas.

See, et lapse koht on kodus, ei tähenda hoopiski mitte, et laps ei peaks koolis käima, et tal ei oleks asja met-sa ja mere äärde, et ta ei mängiks pilli ega taoks palli. Mitte sinnapoolegi! Aga lapse kindel — kaitstud koht on ikkagi kodu, nagu laevale sadam või ankruplats.

Kui ma ütlesin, et koera koht on keti otsas, ei mõtelnud ma raudahelat. Ma mõtlesin sellest, et koer ei ole oma loomu poolest kunagi liiga vaba, ta on nähtamatu kütkega inimese külge seotud. Inimene — kuitahes kõva häälega ta enda sõltumatuses ka ei praaliks, on lahutamatu ühendatud ümbritsevaga, teiste inimestega.

Igapäevatöö on viinud mind mõeldavatesse ja mõeldamatutesse paika-

desse. Olen näinud uskumatult palju üleliigseid koeri. Ja üleliigseid inimesi olen näinud ka: lapsi, noorukeid, mehi ja naisi.

Kustkohast tulevad need üleliigsed koerad? Mõtlege! Kas meenub midagi tuttavlikku? Katsun teid aidata.

Igal kevadel algab paljudes kodudes kohutav nurumine: „Ema, emake-ne, võtame selle kutsu! Isa, isakene, võtame selle kutsu! Vaata, kui armas ta on!”

Mitte ainult kutsikad! Ka kiisud ja hamstrid ja merisead ja kirjud kodurotid ja puurilinnud ja kilpkonnad ja kalad on hirmväga armsad. Pahatihti algab just siit kauni mängu masendav lõpp. Keegi ei tule tavaliselt selle pealegi, et näiteks kilpkonna kodus pidamine tähendab tegelikult tema pikaldast väljasuremist.

Ühel heal päeval selgub, et sinu armsast villakerast on saanud talumatu koeraloikam, või et su hoolealused on tüütud — neid peab aina kant-seldama ja kasima, neile oma tähelepanu jagama.

Kindlasti ei muutu te oma lemmiku vastu jõhkraks, aga teil ei ole liht-

salt aega, või ei ole tuju, või ei ole tahtmist, või pakub elu huvitavamat. Te unustate nähtamatu sideme, mille olete ise sõlminud.

Elusolend ei ole Barbie-nukk, mille võib, kui mänguisu täis saab, kasvõi kapi taha visata. Barbie'ga on tööpoolest lihtne — kui tuleb jälle vastav tuju, kougid ta lagedale, paned talle veelgi kaunimad riided selga ja muinasjutt jätkub sealtmaalt, kus ta viimati pooleli jäi.

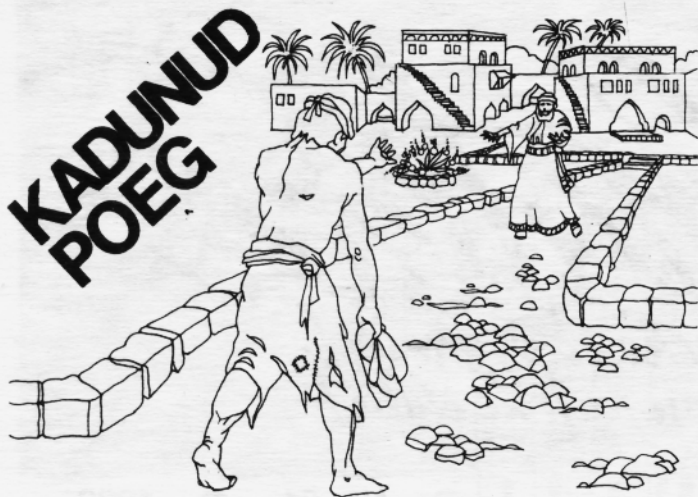
Üleliigsed inimesed tekivad samal kombel. Ühel heal päeval selgub, et ollakse küllastunud, et enam ei vajata teist. „*Finita la commedia*,” öeldakse sel puhul — mõtlemata, et inimene ei ole nukk, mille nurka heidad, ega radioaparaat, mille välja lülitad.

Ma soovin väga, et teie õnn ei seisneks isekas eneserahuldamises, et te õpiksite teiste õnnelikuks tegemisest õnnelik olema. Kui ikka on võimalik, võtke majja koerakutsikas, kassipoeg, hamster või kirju kodurott; muretsege akvaarium ehk puurilinnud. Teiste eest hoolitsemine, teise olendi heaolu eest vastutamine valmistab teid suureks eluks.

Onu K. E.

PIIBLISALM

KADUNUD POEG

Ühel rikkal mehel oli kaks poega. Noorem ütles isale:

„Isa, anna minule kohe kätte see osa pärandusest, mis seaduse kohaselt minule kuulub.”

Poja ettepanek jahmatas küll, aga isa tegi just nii, nagu poeg tahtis. Poeg sai isalt palju-palju raha. Ta võttis selle ja reisis ära kaugele maale. Ta nautis oma suurt varandust: ostis kõike, mida süda vaid ihaldas.

Poeg leidis endale kiiresti palju sõpru. Ta kostitas neid rikkalikult ja tegi neile kalleid kingitusi. Ise ta ei pidanud töötama, sest kõike oli külluses. Raha jätkus toidu peale, uhkete riiete ostmiseks ja pillava elu jaoks. Aga sel kombel kippus raha liiga kiiresti kuluma. Sõpru aina lisandus. Nendega oli tarvis koos pidutseda ja rõõmu tunda. Noormees ei mõtel-

nudki raha säästa, vaid raiskas seda üha uutele ja uutele asjadele.

Pikkamööda hakkas vara kahanema, kuid poeg ei hoolinud sellest. Kuni veel raha jätkus, jätkus ka sõpru.

Siis tuli sinna maa-le põua-aasta. Toitu jäi üha vähemaks ja toit muutus järjest kallimaks. Poja raha kulus nüüd hoopis kiiresti. Ühel päeval avastas ta, et kukkur on sootumaks tühi. Ta oli ära tarvitanud kogu varanduse, kogu isalt saadud päranduse.

Hädas üritas ta sõpradelt laenata, aga neil kas ei olnud samuti kui temal või ei tahetud teda aidata.

Poeg hakkas tööd otsima. Selgus, et temasarnaseid on rohkem kui tööpakkujaid. Kuhu ta ka läks, mitte kusa-gil ei vajatud teda. Lõpuks sai ta tööd seakasvataja juures — ta

pidi sigu karjatama. See töö oli pojale väga vastumeelne, sest tema kodumaal ei kasvataud sigu. Tema kodumaal ja kodus ei söödud sealihha, sest Jumala sõna kohaselt ei kõlvanud see inimtoiduks. Ükski enesest lugupidav mees ei oleks nõustunud seakarjuseks hakkama. Arvati koguni, et Jumal vaatab viltu inimese peale, kes üleüldse sigadega tege- mist teeb.

Pojal ei olnud valikut. Tahes-tahtmata tuli võimalusega leppida. Kuid ega pererahvas temast eriti hoolinud, alalõpmata kannatas ta tühja kõhtu. Ta jäi hirmus kõhnaks — vaid luu ja nahk. Kui nälg talumatuks muutus, näppas ta söödakünast kaunu, millega sigu toideti. Noormees tundis ennast kole õnnetuna. Mõtelda, ta varastas sigade eest sigade toitu!

Ükspäev jälle seakarjas olles tundis ta ennast äärmiselt alandatuna. Ta mõtles: „Minu isakodus on süüa küll, aga mina nälgin. Mida teha? Isa andis mulle minu osa kätte, tal ei ole vähimatki põhjust mind aidata. Kuidas ma ka ei püüaks, ma ei saa enam kunagi tagasi endist seisundit.

Jaa, minu vanem vend on arukas — tema jäi isa juurde elama ja isa põldu harima. Aga

tasuks ehk proovida: ma lähen tagasi ja palun, et isa võtaks mind palgatööliseks, kui ma korralikult töötan, tein nii palju, et võin jälle kõhu täis süüa.

Lähen tagasi ja tunnistan üles, kuivõrd alatu ma olin nii isa kui ka Jumala suhtes.”

Poeg asus teele. Ta vantsis päevi ja nädalaid ning saabus viimaks kodumaale. Ta oli veel kaugel, kui isa teda märkas. Isa sai väga rõõmsaks. Ta jooksis pojale vastu, teen- rid ühes temaga.

Kui isa poja juurde jõudis, püüdis poeg vabandust paluda ja selgitada, et ta ei soovi muud kui palgatööd. Kuid isa katkestas teda poolelt sõnalt ja käskis teenijaid:

„Tooge kõige kallimad riided ja riietage teda. Andke talle sõrmus sõrme ja kingad jalga, sest see on minu poeg. Täna on rõõmupäev. Valmistage kiiresti pidusöögid — me tahame seda tähistada.”

Aga pojale ütles ta: „Kõik, mis on olnud, on unustatud. Oluline on, et sa tagasi tulid. Ma kartsin juba, et sa oled surnud. Kas võiks olla midagi paremat kui see, et sa jälle kodus oled? Kõik, mis kuulub minule, kuulugu ka sulle. Täna on rõõmupäev.”

Luuka 15, 11—13 järgi.

Maia ruttas jooksujalu koolist koju.

„Ema, ema!” hüüdis ta, „kõik meie klassi tüdrukud lähevad neljapäeval Ritale külla!”

„Kas tõesti?” väljendas ema oma poolset huvi, ehkki tundis end väga väsinult. „Kindlasti on teil seal ütle-mata tore.”

„See pole veel kõik,” jätkas Maia. „Peaaegu kõik tüdrukud on selleks puhuks saanud endale uhked peokleidid — siidist ja sametist ja ...”

„Kahtlemata on nad väga õnnelikud,” arvas ema.

„Jaa, aga mina? Ega minagi saa sinna vanas kleidis minna!”

„Miks sa arvad, et sinu kleit on vana? Said selle alles sünnipäevaks. Ja veel — mingil juhul ei jõuaks ma sulle neljapäevaks uut kleiti õmmelda.”

Maia ei märganud, et ema on väga väsinud ja et mõte ootamatust lisatööst muserdas teda omakorda.

„Ema!” hüüatas tüdruk pettunult. „Sa siis tahad ütelda, et ma ei saa midagi uut selga? Saa aru, mulle on seda väga vaja! Ma ei või muidu Ritale külla minna — mida mõtleksid teised? Kõigil on uued riided, ainult minul mingi õnnetu niru.”

Rõõmus elevus, mis alles hetk tagasi oli olnud Maia näol, kadus sootuks ja asendus kurja süüdistava ilmega. Mida rohkem Maia oma kujuteldavale murele mõtles, seda armetum ta endale tundus ja seda enam võttis tema sees maad tigidus. Oleks liiga vähe ütelda, et ta oli kõigest halvasti tujus.

Asi läks sedavõrd kaugele, et Maia trampis jalgu ja kärkis: „Ma pean uue kleidi saama! Ma pean!”

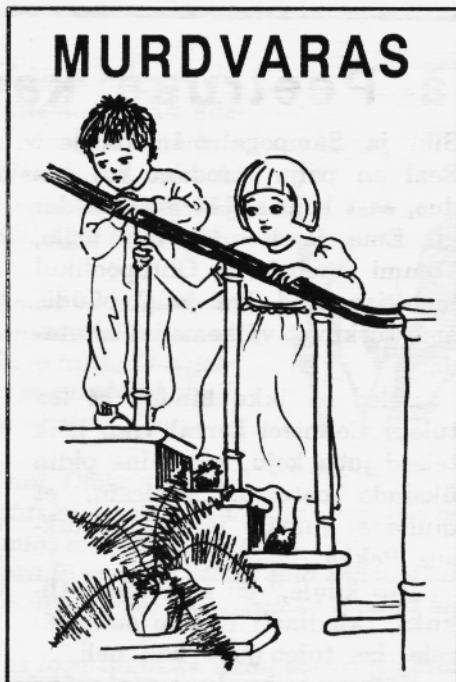
„No, no,” sõnas ema karmilt. „Sinu käitumine jätab soovida. Ma ei usu, et sa söandaksid nii käituda, kui näiteks Rita oleks siin.”

„Mis see minu asi, olgu siin kes tahes,” turtsus Maia ja vihapisarad nrisesisid mööda ta põski alla.

„Maia,” ütles ema, „tundub, et sa oled pisut vormist väljas. Mine, palun, oma tuppa. Ma toon õhtusöögi sinna.”

Maia tormas toast välja ja trampis trepist üles. Veidi hiljem tuli ema ja tõi õhtueine. Ema rääkis tavatult vähe ja viibis laste juures vaid seni, kuni väikevend Jaako voodisse sai. Jaako, kes kunagi tühja-tähja üle ei juurelnud, imestas, et ka Maia nii vara magama läks.

Möödus tund. Maia proovis uinuda, kuid ei saanud. Miski hoidis teda ärkvel. Ta teadis, et ta peaks käitumise pärast piinlikkust tundma, aga ise-

kus takistas. Maia viskles ja rähkles asemel.

Möödus veel tund, teinegi. Viimaks suikus ta rahutusse unne.

Maiale tundus, et ta oli just magama jäänud, kui kellegi väike käsi teda ninast sikutas. See oli Jaako.

„Ma... kardan...” nuuksus väikevend. Luba mind enda juurde.”

Maia tõusis istuma ja küsis: „Mis lahti, Jaako?”

„Kas siis sina ei kuulnud häält?”

„Ei,” vastas Maia. „Ma magasin. Aga mis häält?”

Maia kuulatas. Öö oli pime ja vaikne. Poikvel aknast puhus sisse jahe-dat tuuleõhku. All söögitoas lõi kell — üks; kaks.

„Misasja? Kas kell on juba kaks?” imestas tüdruk. Sellel kellaajal ei saanud küll mitte kedagi all olla.

„Aga nüüdsama oli,” ei jätnud Jaako järele. „Kui sa oleksid kuulnud...”

Korraga pidi Maia süda hirmu pärast seisma jääma: ta kuulis all-toas samme.

„Noh, kuulsid?” sosistas Jaako.

„Kuulsin,” pomises Maia. „Kes seal ometi...”

„Kas sa arvad, et see on murdvaras?” küsis Jaako hirmunult.

„Võib-olla,” vastas Maia ja kohkus samas iseenda häälest.

„Mida teha? Kas see murdvaras võiks ka meid...”

Maia ei teadnud, mida vastata. Esimene mõte oli ennast ära peita. Siis meenus, et nad olid koolis tüdrukutega arutanud, mida teha, kui murdvaras peaks majja tungima. Maia pidas aru.

„Ta on ikka veel seal,” sosistas Jaako öele lähemale nihkudes.

„Tead, Jaako, ma tahaksin seda murdvarast näha. Siis saan pärast teistele rääkida.”

„Tõsi või? Mina kardan!”

„Kas sa tuled kaasa, kui mina alla lähen?” küsis Maia. „Ma kaitsen sind.”

Jaako kahtles, kuid lõpuks nõustus. Nad ronisid voodist välja ja hiilisid nii tasa kui võimalik ukse juurde ja avasid selle.

Kriiks! tegid uksehinged. Lapsed oleks peaaegu et voodisse tagasi põgenenud. Nad haarasid teineteisel tugevasti käest ja jätkasid teed.

Kriuks! häälitse ülemine aste. Lapsed tardusid korraks ja hiilisid siis edasi.

Kriuks! tegi viies aste. Jälle seisuti, oodati ja mindi edasi.

„Ta võib kuulda,” sosistas Jaako. „Parem lähme tagasi.”

„Pea nüüd,” rahustas teda Maia, tugevamini venna kätt pigistades. „Oleme peaaegu kohal. Vaata, söögitoast paistab valgust. Saad aru, ma pean murdvarast nägema. Eladeski ei pruugi seesugust võimalust tulla.”

„Äkki teeb ta meile kurja?” kahtles Jaako.

„Siis lippame kiiresti üles,” oli öel vastus valmis.

Jõuti esikusse. Hääletult ja pikkamisi nihkusid nad ukse suunas. Uks oli praakil. Maia tõukas seda ettevaatlikult. Veel pisut. Veel. Nii, nüüd saab ehk juba piiluda. Jaako hoidis kõvasti õe käest ja püüdis ka tuppa vaadata. Ja mis te arvate, keda nad nägid?

„Maia!” kostis hüüatus. Samal ajal kolksatasid käärid lauale.

„Ema!” Üllatunult silmitsesid Maia ja ema teineteist. „Mida sina siin teed??? Kell on praegu pool kolm ja sa näed väga väsinud välja.”

„Mul on pisut õmblemist,” kostis ema napisõnaliselt.

„Ega ometi minu kleit?” jahmus Maia. „No muidugi! Ema, emake, sa ei oleks pidanud selle pärast öösel ülevaale olema. Ma ei vääri sinu vaeva. Emake, kallid, sa oled selletagi väsinud ja nüüd veel...”

Maia põimis käed ema kaela ümber. „Palun, anna andeks!” Ja pisarad, seekord kahetsuspisarad, niisutasid Maia põski. Tal oli kahju ja häbi.

„Olgu pealegi, kleit ongi poolenisti valmis. Lähme pealegi magama. Kuid enne tahan teada, mida Jaako siin all teeb?”

„Maia ütles, et näen murdvarast, kui alla tulen,” oli poisike ülimalt pettunud.

„Kahju, et sind alt vedasin,” ütles Maia, kui lapsed tagasi trepist üles läksid. „Aga ema on ikkagi parem kui mistahes murdvaras. Eks?”

„On küll,” soostus väikemees väsinult naeratades.

Alati pikameelne, alati kannatlik ja andestav emaarmastus oli seegi kord võitjaks jäänud.

ARTHUR S. MAXWELL

Pekka ja Peetruse kartused

Tommi ja Pekka panid ennast riidesse, ema toimetab veel köögis.

„Tommi, aita Pekkati, muidu jääme hiljaks.”

„Ma ei saa lasteaeda minna,” vingus viiene Pekka. „Mul on kodused ülesanded tegemata.”

„Pojakesed, kell on juba palju. Peame kohe minema, muidu hilinen mina tööle ja Tommi kooli.”

„Ema, mis koduseid töid saab Pekkati olla, temataoline „nööbik” ei käi ju koolis?”

„Sina ära sega, küllap on ka minul oma õppetükid ja need on tegemata. Ma ei saa lasteaeda minna. Üh-hüüü...” hakkas mehike tihkuma.

„Ema, ma ei saa Pekkati aidata, kui ta ei lase. Igatahes rusikad on tal küll omal kohal,” sai Tommi pahaseks.

„Tommi, pane sina ennast minnekuvalmis, ma katsun ise Pekkati toime tulla.”

„Ma ei taha! Ma ei lähe! Ma ei taha hoidjatädi juurde!”

„Aga sa oled ennegi läinud ja üsna meelsasti. Mis siis nüüd lahti on?”

„Ma ei lähe sinna ü k s i !”

„Kullake, kuidas üksi? Seal on Rita-tädi ja Siki ja Sampo. Sa tunned seal kõiki inimesi. Sa võid

Siki ja Sampoga mängida ja... Seal on palju toredam kui kodus, sest koju ei jää mitte kedagi. Ema ja isa lähevad tööle, Tommi läheb kooli. Öhtupoolikul toob isa sind ära ja...” püüdis ema tõrkuvat väikemeest lohutada.

„Oled sa ikka kindel, et isa tuleb? Eelmisel korral viidi kõik teised juba koju, aga mina pidin üksinda ootama. Mõtlesin, et mulle ei tuldagi järele...” nuuksus Pekka.

„No kuule,” jäi ema kannatlikuks, „kindlasti tuleme sulle järele. Isa tuleb juba kell neli.”

Väikemees nuuksus veel mõne korra ja rahunes: „Olgu, täna hakkame Siki ja Sampoga konstruktorilinna ehitama.”

Lapse mure oli ülimalt tõsine: aga äkki ei tule isa enam järele? Äkki ta hüljatakse? Ja alles siis, kui ta veendus, et talle soovitakse ainult head, rahunes pikkamisi. Peetrusega oli vist sama lugu. Temas tõusis lapselik protest, kui ta kuulis, et Jeesus jätab neid maha, et Ta läheb vastu kannatustele ja surmale. See lugu oli nii:

Jeesus istus koos jüngritega järve kaldal. Nad jutlesid nagu tavaliselt. Jüngrid esitasid küsimusi ja Jeesus vastas. Jeesus

õpetas neid ja selgitas tähtsaid asju.

Jeesus rääkis Jeruusalemmas toimuvast paasapühast. Pühad olid jälle tulemas ja Jeesus kavatses, nagu alati neil puhkudel, Jeruusalemma minna.

Jeesus teadis, et sel korral tulevad erilised pühad. Jumal oli talle ilmutanud, et juhtub midagi erakordset: Jeesus peab kannatama ja surema. Ta jutustas oma sõpradele kõigest, ka sellest, et kolmandal päeval tõuseb ta surnuist üles.

Peetrus sai väga pahaseks ja ütles: „Ära räägi nii, Jeesus! Me ei ole nõus. Me ei taha, et Sa kannatad, me ei taha, et Sa sured. Ära mine Jeruusalemma. Küll Taevaisa kaitseb Sind, mõistad, Sa ei tohi surra!”

Jeesus vastas talle rangelt: „Peetrus, sa ei mõista, mida sa räägid. Taevase Isa plaan on, et ma pean kannatama kõikide inimeste eest. Minu kannatused on vajalikud inimeste heaks. Sa ju usud, et ma soovin teile kõige paremat? Et ma armastan kõiki kogu maailmas?”

Ja Peetrus taltus: „Anna andeks, Jeesus. Ma usun, et Sa meid armastad. Suur armastus on kõigeks valmis, ka surmaks.”

HELJÄ PETÄJÄ

Johannes ronib mööda järsku mägirada üles. Ta vaatab enda ümber, kas on kedagi näha?

Päev on soe — kevad! Johannes jääb seisma ja istub. Mõtlikult silmitsseb ta haljendavat mäekülge. On kõige kaunim aeg, punaste anemoonide õitsemise aeg.

Johannes istub ja mõtleb. Miks käskis Jeesus oma sõpru sellele mäele tulla? Kindlasti plaanitseb Ta midagi. Aga mida?

Oo-jaa! Milline rõõm valdas teda, kui ta kuulis, et Jeesus tahab nendega mäel kohtuda! Siin on nad varemgi oldud. Ja Johannese meel muutus nukraks, kui ta meenutas Jeesusega koos olnud päevi.

Viimasel ajal on kohutavalt palju juhtunud. Millist muret ja ahasust tõi Jeesuse surm. Siis levis rõõmustav uudis: Jeesus elab! Ka tema, Johannes, nägi tühja hauda

JEEBUS ANNAB TÖÖ

ja kohtas ülestõusnud Jeesust. Aga edaspidi?

Keegi tuleb!

„Ah sina, Peetrus!” rõõmustab Johannes tuttavat kuju silmates.

Vahetanud tervitusi, küsib Johannes: „Kas sa tead, miks Jeesus meid siia kutsus?”

„Ei, ei tea. Mind kutsus Maarja, kuid temagi ei teadnud. Mäletad, kuidas Maarja tookord rõõmustas, kui ta Jeesust nägi?”

„Kuidas siis! Aga kas sina mäletad, kui õnnelikud ja üllatunud me ise olime?”

„Mäletan, mäletan.”

„Nüüd, kui Jeesus meiega ei ole, vaevab kirjeldamatult igatsus. Ei tea kohe, kuidas olla või mida teha...”

„Tead sa, Johannes, mina olin ääretult pettunud, kui Jeesus hu-

kati.”

Vesteldes jõuavad mehed tuttavale tasandikule. Rõõmsalt tervitatakse sinna kogunenud sõpru. Johannese pilk otsib Jeesust, kuid Teda ei ole. Johannes tajub ootusepinget.

Korruga on Jeesus nende keskel ja kõik kummarduvad harduses Tema ette. Kui Johannes pilgu Jeesusele tõstab, valdab teda seletamatu õnn: Ta on jälle meiega! On Tal midagi ütelda?

Johannes tunneb, kuidas Jeesus teda vaatab. Jeesus vaatab oma sõpru ükshaaval. Siis Ta ütleb:

„Minge siis ja tehke jüngriteks kõik rahvad, neid ristides Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimesse ja neid õpetades pidama kõike, mida mina teid olen käskinud. Ja vaata, mina olen iga päev teie juures maailma-ajastu otsani!”

Kui Jeesus on läinud, müksab Johannes Peetrust: „Ta andis meile töö.”

„Jah. Ei tarvitse enam nukrutseada. Ta lubas meiega olla iga päev.”

Astaaegade piirimaad pakuvad kõige rohkem elavust — oodatakse uut ja enneolematut. Ka käesoleva talve ootamine oli hoopis põnevam kui talvise. Nii paljudest, kui mina mäletan, on talvedel ikka mõni viga küljes olnud: kas on liialt külm või liialt soe; lund liialt palju või vähe. Aga talve ootus — jaa-jaa...

Astud ühel hommikul õue ja jahmud — sügissadudest läbi leotatud maailm on üleöö muutunud. Ette-ettevaatlikult teed sammukese või kaks ja tardud paigale: sa kuuled, kuidas iga su liigutusega puruneb tuhatmiljon jääkristallikest. Õhus väreleb õrnhabras lootus — ehk ometi nüüd!

Hetke pidulikkus paneb hinge kinni. Oleks nagu elu esimene koolipäev või midagi veel tähtsat; oleksid nagu kirikus, kus orelimängija on tõstnud käed klahvisti ku kohale ja just-just on saali valgumas ülevate helide voog.

Harras pidulikkus haihtub õige pea ja varsti ei üllata sind enam ei autorataste poolt lombi servale paisatud „aknaklaasi“ tükid ega isegi mitte imeline kõrin, kui tügijääl visatud kivi kihutab pöörase kiirusega teise kaldasse.

Varemalt peeti jääd väärtuslikuks loodusanniks. Seda varuti südatalvel. Järvejää saeti parajateks plokki-deks, need vinnati konksude ja kõite abil veest välja ja veeti sinna, kus suvel külma vajati — meierei juurde, kalapunkti järve ääres ja teab-veel kuhu. Jää virnastati ning kaeti paksult-paksult saepuruga kinni. Usute või ei, jää säilis nii kogu suve ja vajadust mööda käidi hoidlast seda hinnalist külmakonservi võtmas.

Sinakasrohekas jääplokimaailm oli nagu muinasjutt: nurgi langev päikesevalgus pudenes vikerkaarevärvilisteks trüpedeks ning õhumullidest jäänud tühikute ümber koondus salapärase pümjas kuma.

Miski kütkestas veel — jää ei olnud nii ebamaiselt puhas nagu vastsadanud lumi. Selle seest võis leida argielu märke: veetaimede osi ja osakesi, surnud putukaid või koguni kalakesi, linnusulgi, puutükke, kalavõrguräbalaid koos ujukiga ja mida kõike veel. Jääplokimaailmaga ei suutnud võistelda isegi mitte kaleidoskoop, mille sees kolme peegliriba ja mõne värvilise klaasikilluga luuakse kordumatute kujundite riik.

Nüü on lood jääga. Oma viimase sõna ütleb ta alles kevadel, kuid sinna on veel aega. Aga ülemealikud varblased ei hooli kalendrist — tarvitseb päikesel vähe lahkemat nägu näidata ja juba nad säutsuvad:

KEVAD! KEVAD! KEVAD!

„Kevad! Kevad! Kevad!“ kinnitavad ka tihased omaltpoolt.

„Kevad! Kevad! Kevad!“ kronksub metsa kohal tiirutav suur must lind.

Sel ajal, kui maapealsed tervitavad igat paljulubavat päeva, ei juhtu nahkhiirte maailmas midagi tähelepanuväärset. Koobaste sisekliima tasakaalustub talve jooksul niivõrd, et välised temperatuuri kõikumised seda enam ei mõjuta.

Nahkhiirte taliuinak kestab umbes seitse kuud. Uneaja pikkuse määrab lihtne asjaolu — toidupuudus. Nii kui sügisel putukad kaovad, lõpeb igasugune aktiivne tegevus. Ja alles siis, kui kevad katab taas nahkhiirte toidulaua, algab öösiti vilgas putukate jahtimine. Päev aga veedetakse mõnes varjulises urkas puhates.

Märts toob koopaelanike argiolusse pisut elavnemist — sagedamini ärgatakse ja sagedamini vaheatakse ulualust. Kehas rasva kujul talletatud talvevaru on otsakorral ja kui kevad peaks märgatavalt hilinema, ähvardab nõrgemaid isendeid paratamatu hukk.

Nahkhiirte omapärane eluviis

ja lennuvõime on ennemuiste palju rabavaid muinaslugusid sünnitanud.

Haljala kandis näiteks arvati, et öökull ja nahkhiir on vanakurja enda poolt loodud. Tartu poolt on pärit uskumus, et kus nähakse nahkhiirt lendamas, sinna on pahandust oodata. Kuusalus arvati, et nahkhiir käib öösiti valgel loomal verd imemas. Ta pidavat ka inimest ründama, kui see õhtuhämarikus endale valge lina ümber võtab.

Nahkhiirtel ei ole vähimatki sugulust sahvris-keldris-aidas-pööninul ringi luusivate hiirtega. Nad on päris omaette loomakesed käsi-tiivaliste seltsist. Neil ei ole niisuguseid tiibu nagu lindudel. Esijäsemeid, tagajäsemeid ja saba ühendab õhuke kilejas nahk — lennus. Puhkeasendis loomake voldib oma lennuse kombekalt kokku. Puhkeasendis on iseenesest üsna tavatu: nahkhiir riputab ennast tagajalgade abil varjepaiga seinale või lakke — pea alaspidi. Pikk taliuinak möödub samas ebaharilikus poosis.

Eestis tuntud 61-st imetajaliigist on hülged, nahkhiired ja eksi-

külalised pringlid justkui „teisest muinasjutust“. Ülejäänud loomad on kõik „korralikud“, käivad neljal jalal ega veiderda näiteks nahkhiirte kombel. Üldiselt normist kõrvalkaldujaid vaadatakse ikka viltu. On selline ütluski: valge vares. Valget ja musta ei vastandata siin mitte kui head ja halba, valgega rõhutatakse lubamatut erinemist.

Ma ei ole valget varest nänud, aga umbes kolmkümmend aastat tagasi ilmus küla taha karjamaale kuldnokaparv, milles üks isend oli valge. (Teade sellest linnust jõudis ka toleaeegsesse „Edasi“-lehte.)

Valge kuldnokk on tore üllatus, aga miski muu üllatas veel enam: see oli linnuseltsingu üksmeelne suhtumine — nad ei teinud silmatorkavast erinemisest vähimatki numbrit ja kellelgi parvest ei tulnud mõttesse iseäralikkus kaaslast nokkima hakata. Oldi nagu ikka kuldnokad omavahel.

Jääme siis kevadet ja nahkhiirte ärkamist ootama. Ronk, varblane ja tihane on oma sõnumis järjekindlad: „Kevad! Kevad! Kevad!“ Ju nad teavad, mida kuulutavad.

Onu K. E.

Hüvasti, Oochie

(Algus eelmises „Silmateras“)
Shad kiirustas elutuppa. „Tere hommikust. Oochie! Tüdruk, sa pead nüüd tõusma. Me läheme onu Eb'i juurde. Me sõidame sinna bussiga, aga kõigepealt tuleb linna ja lutada.”

Oochie põntsutas saba ja haigutas. Ta pani pea uuesti põrandale ja tõi kuuldavale väriseva ohke.

Vähe aja pärast olid nad teel. Shad polnud kunagi varem põgenemise peale mõtelnud, kuid nüüd oli nagu oli. Oochie elu sõltus sellest. Isa leppis loomaarstiga homseks aja kokku ja see tähendas Oochie lõppu.

Onu Eb oli ema vallaline poolvend, pisut kummaline küll, aga igati sõbralik. Ta elas üksinda oma onnis ühel mäeküljel sada miili eemal. Ema ütles tema kohta, et ta ei vaevanud end kunagi riiete pesemisega ega habeme ajamisega. Shad lootis, et onu Eb'il pole midagi ühe koera ja ühe poisi vastu, liiati, kui nad püüavad mitte tülik olla.

Shad pöördus ja ootas Oochie't järgi. Koer vaatas talle näkku, silmad valust tuhmid.

„Tule nüüd, tüdruk,” julgustas Shad. „Me peame edasi minema.”

Oochie komberdas tema poole nii kiiresti kui suutis. Shad nägi, millist jõupingutust see nõudis. Kuidas suudab ta käia neli miili linnani? Ehk saavad nad mõne auto peale...

Shad mõtles järele. Siin ümbuses tundi neid, ja kui keegi peaks neid peale võtma, tekib kindlasti küsimusi. Parem juba aeglasemalt minna!

Pool tundi hiljem keeldus Oochie edasi minemast. Ta jäi lamma ja vaatas Shad'ile suurte kurvade silmadega otsa.

Klimp, millega Shad kogu hommiku võitles, kerkis nüüd kurku. Poiss neelatas tugevasti. Olukord sundis neid tööle näkku vaatama — oleks hea, kui jõuaks kojugi tagasi.

Murtult põlvitas Shad vana koera kõrvale ja silitas ta pead. „Puhka väheke. Katsume koju tagasi minna,” sosistas ta ja pilgutas kiiresti silmi, et pisaraid tagasi hoida.

Oli juba õhtupoolik, kui Shad Oochie'ga koju jõudis. Koer ohkas sügavalt, kui ta lõpuks oma asemele heita sai. Shad tõi talle kausitäie vett, aga koer ei puutunud seda. Poiss istus Oochie kõrvale maha ja silitas ta kuumavat pead, seni kuni loom magas.

Shad istus ikka vana koera kõrval, kui isa töölt tuli. Isa kergitas kulmu, kui kõikemõistev pilk riivas pungil reisikotti. „See on raske asi, raske...”

Shad nohises. „Jah, aga see ei ole õiglane!”

Isa libistas sõrmed läbi poisi juuste. „Ei olegi. Kuid nii see elu on. Me peame mõtlema, kuidas on Oochie jaoks parem.”

Shad noogutas.

Isa ja poeg vaikisid tükk aega, siis ütles isa: „Korista oma kott ära, enne kui ema tuleb. Ei ole mõtet teda kurvastada.”

Shad sirutas käe koti järele — hea, et isa teda mõistis.

Järgmisel õhtupoolikul tõstis isa

Oochie auto tagaistmele ja sõitis doktor Wilsoni juurde. Nad olid seal varemgi käinud, alates ajast, kui Shad koera kaitsesüstimisele viis. Koeral oli hea meelespidamine, ta ei tahtnud, et teda jälle torgatakse ja nii ta püüdis iga kord Shad'i jalgade alla peitu pugeda. Seal ta siis niuksus, väljendusrikkad silmad armu palumas.

Kui nad ümber viimase nurga keerasid, vaatas Shad Oochie poole. Koer oli nina üles tõstnud, vist haistis midagi. Ta silmist paistis äratundmine, kuid ta ei niuksunud seekord. Selle asemel pani ta pea tagasi Shadi sülele.

Isa kandis Oochie sisse ja aetas ta läbivaatuslauale. „Poeg, sa tead, et sinu koht ei ole praegu siin...”

Shad neelatas. „Ta on minu koer!” Poiss pani käed ümber Oochie kaela. Oochie ohkas, kuid ta silmad jäid rahulikuks. Ta liputas korraks saba ning tõmbas keelega üle Shadi soolase põse, justkui tänades.

Dr. Wilson patsutas looma pead. „Sa oled teinud õige valiku.”

Shad kallistas Oochie't. Kuidas doktor Wilson ei mõista, et see teeb väga haiget!

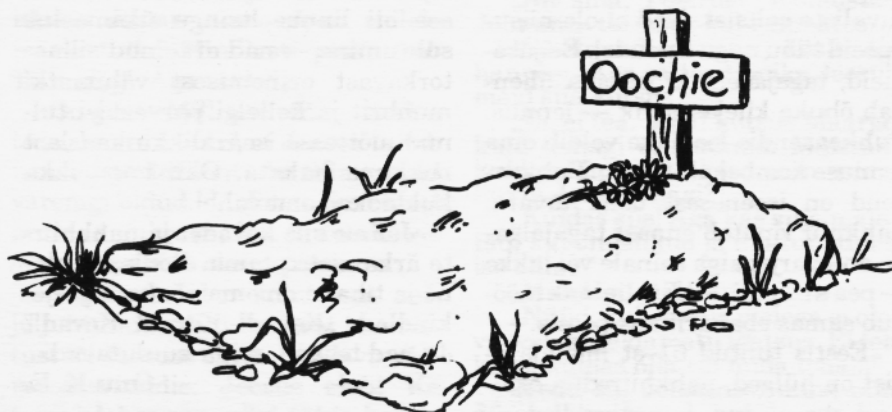
Peale süsti vaatas Shad, kuidas Oochie pikkamisi unne vajus. Ja siis oli see läbi. Ta nuttis kogu tee, küsimata, mida arvavad isa ja ema. Mõned asjad teevad niisugust valu, et neid ei saa eirata.

Sel ööl voodis lebedes taipas Shad esimest korda kogu tõde. Ka Jumal ei tahtnud looma surma. Ta oli loonud Oochie elu jaoks.

Shad pööras end ja vaatas meenutades aknast välja. Nii see oli! Oochie järgnes talle kõikjale, kuidas ta loomade jälgi nuuskis! Tema märjavõitu „suudlused” ja voodisse pugemised, pahandamisest hoolimata!

Ükskõik, kui halvasti ta end parajasti tundis, mõistis poiss midagi väga olulist: talle jääb alatiseks tema Oochie, sest mitte keegi ei saa ära võtta tema mälestusi koosveedetud õnnepäevadest.

ELAINE EGBERT

LAPSED JEEBUSUSEST

Eveli 11 a. Jeesus on Jumala Poeg. Jeesus on meie Päästja. Ta aitas inimesi, tegi neid terveks, toitis kui vaja, lohutas ning andis head nõu.

Minu jaoks on Jeesus Lohutaja ja ma armastan teda.

Janika 11 a. Jumal tahis, et Jeesus sureb meie eest, sest meie olime patused. Ta kannatas väga palju, aitas vaeseid ja õnnistas neid.

Jeesus suri ristil minu eest. Jeesus tõusis kolmandal päeval üles ja läks tagasi Isa juurde. Ta lubas uuesti tulla.

Jeesus on minu jaoks Rahutooja ja Jumal. Jeesus on sama eile, täna ja homme.

Averonika 12 a. Jeesus lõi maailma, loomad, linnud, inimesed, veekogud ja kõik selle kauni, mis meid ümbritseb.

Jeesus on minu jaoks kõige tähtsam isik universumis. Ta kuuleb meie palveid ja vastab meile. Aga seda ei tee ta alati. Miks ta ei vasta alati meie palvetele? Sellepärast, et Ta ise näeb, mida me juhul vajame. Jeesus on teinud minu jaoks väga palju head. Ma armastan Jeesust väga ja ka mina loodan saada sinna igavesse kodusse, kuhu lähivad paljud-paljud inimesed.

Gunnar 13 a. Jeesus on minu jaoks Jumal, Kõikvæ-

line. Kui mul tekib mõni probleem või mure, siis tohin sellest Temale rääkida ja Tema lahendab selle.

Kersti 12 a. Jeesuse poole saab murega pöörduda. Ja kui ma olen palvetanud, usun, et Ta ka mind aitab. Ta kuuleb kõikide inimeste palveid ja täidab need.

Mulle meeldib lugeda raamatuid, kus kirjutatakse, kui hea Jeesus on ja et Ta kõiki aitab. Ta teeb haigeid terveks ja jutustab huvitavaid lugusid.

Jaane 14 a. Jeesus tuli inimesi päästma e. lunastama. Jeesuse teenete läbi saavad inimesed taevasse.

Kui Jeesus sündis, rõõmustas osa inimesi. Teised muutusid aga kurjaks, sest arvasid, et Jeesus ohustab nende trooni.

Jeesus kannatas ära kõik katsumused ja tuli neist välja ausalt.

Lilian 11 a. Jeesus on minu jaoks abistaja. Ma palvetan Jeesuse poole nii nagu oskan, isa pärast, õdede-vennade pärast, et Tema aitaks iga-aäevastes toimetustes. Ma armastan ja usun Jeesust kõige rohkem. Tema aitab leida õige tee usu juurde.

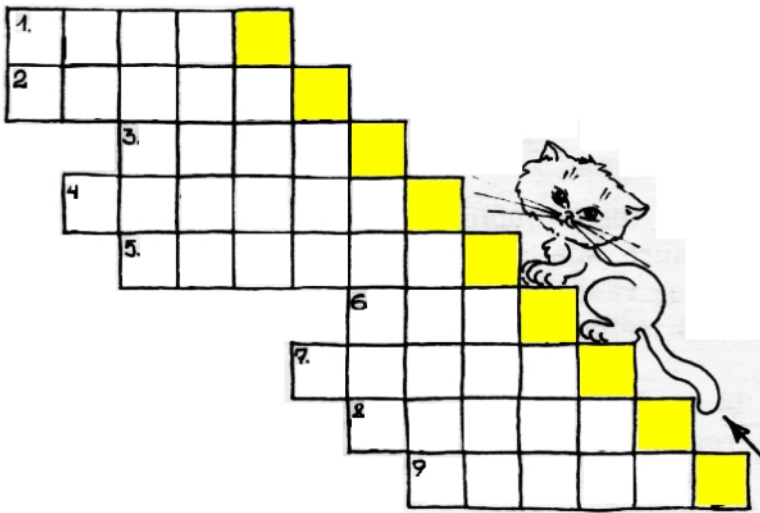
*Nad olid kaljukindlad
et vangistamisega
suudavad nad
sulgeda Su suu
kuid Sina räägid tänagi
miljonitele
rahu ja armastuse sõnu*

*Nad olid veendunud
et vägivallaga saab siduda
Su käed
kuid Sinu käed õnnistavad
täna meid
helluse ja headusega*

*Nad uskusid:
Su sõbrad
põgenevad hirmu pärast
kuid kestvalt
saavad nad Sinult oma südamesse
elamisejulgust*

*Nad olid kaljukindlad
et kannatusel ja surmal
on ütelda viimane sõna
kuid Sinu ülestõusmine
Issand
üllatas kogu maailma*

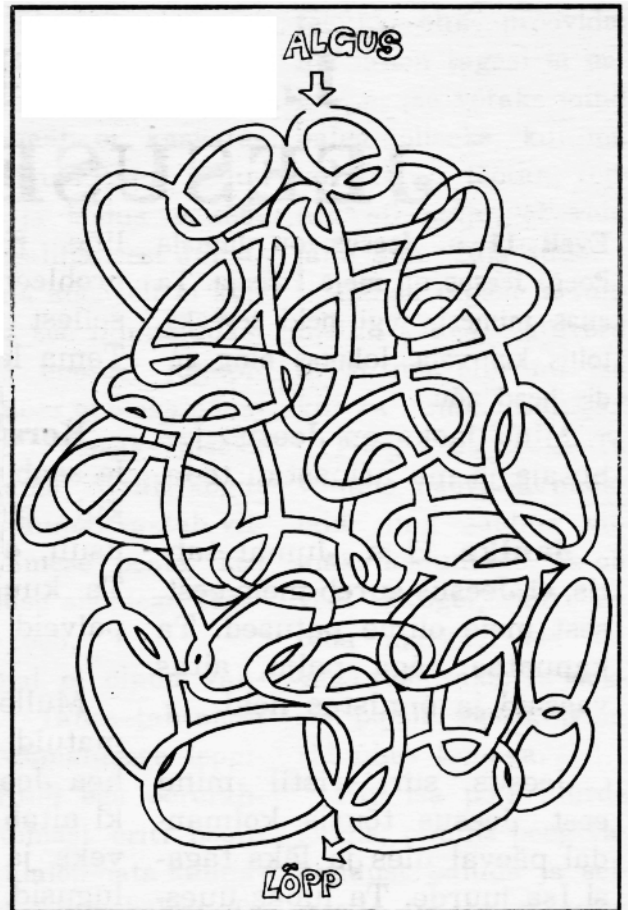
ANJA PORIO

Piiblit kasutades saad täita read vasakult paremale. Kui siis mööda sõnade viimaseid tähti trepist üles lähed, leiad tuttava nime.

PAREMALE:

1. Apostlite teod 20,35 II osa
Ondsam on anda kui...
 2. Opetussõnad 8,12
Mina, tarkus, olen mõistlikkuse...
 3. Opetussõnad 29,15
Üleannetu poiss teeb häbi oma...
 4. Opetussõnad 26,24
Vihkaja teeskleb huultega, aga südames ta haub...
 5. 2. Mooses 20,12
Sa pead oma isa ja ema...
 6. Opetussõnad 12,10
Oelate halastuski on...
 7. Opetussõnad 26,14
Uks pöörleb hingedel, laisk oma...
 8. Opetussõnad 26,27
Kes kaevab augu, langeb ise sinna sisse, ja kes paneb kivi veerema, selle peale see veereb...
 9. Opetussõnad 22,1
Aus nimi on kallim kui suur...
- Ristsõna koostas I. H. Viljandist

Väike päevalill

Tundmatu

1 Väi-ke päe-va-lill, nüüd ju-tus-ta, mi-da Tae-va-i--salt kin-giks said!

An-dis mul-le vih-ma, päik-se-pais-tet, tä-nuks Tal-le õit-sen ma!

2. Väike laululind, nüüd jutusta, mida Taevaisalt kingiks said!
Iga päev Ta andis söögi, joogi.
Tänuks Talle laulan ma.

3. Pisikene laps, nüüd jutusta, mida Taevaisalt kingiks said!
Annab mulle rahu, rõõmsa meele.
Täna Teda lauluga.

